سونچەلەی.

НБ РБ
0000042447

تورکیه منظومەسی

اوفا ورثۀ حسینیه نشری
١٩١٨

-155243-

اوفا «شرق مطبعەسی».
Г. УФА.
типографія "Восточная Печать.
1918 годъ.

Национальная библиотека
имени Ахмет-Заки Валиди

اخطار.

تۆركيەنڭ الوغ شاعری نامق كەمالنڭ «وطن منظومەسی» نام شعری بار. بالقان صوغشی وقتنده ـ تۆركيە دشمانلاری ادرنەنی آلب، استانبولغە هجوم نيت ايتكەن زمانده ـ تۆركيە قان آغلاغان دوردە مين «وطن منظومەسی»نی اوقب، آندن غايت متأثر بولغان وشول تأثر بلەن اشبو كچكنە اثرنی يازغان ايدم.

سونچەلەی.

توركيە منظومەسی.

وطننڭ باغرينە دشمان طاقدی خنجرينی.
يوق ايمش قورتاراجاق بخت قارا مادرينی.

نامق كمال.

١

آ، تموغ ايتدك بدار كنلڭ ـ وطننڭ بار يەرن!
وحشی يالقنلرغە تابشردق مسلمانلر ايان.
قاپلادی مدهش بوا وطار هيبت استانبول كوكن.

٢

بو وطندە دين اسلام رحمتی، فرقان نوری.
بوندە كعبە، بوندە مسجدلر و پيغمبر گوری.
بس، شولای بولغاچ نيچون قانغە، بويالغان هر يەری؟

٣

قايدە صونڭ اسلام ضياسی؟ قايدە عالی شرق يەمی؟
منهدم بولدی أ.للر. سوندی معبدلر شمعی.
انقراضغە حكم ايتلدی مسكين اسلام عالمی.

٤

مکه‌ده زمزم‌که قان قوْیدق ـ قزارب اول چغا.
بزگه أخرادن شهیدلر أرواحی آغلاب باغا.
بد بختلك برله مشهور بولدق الّا دنیاغه!

٥

اوّلی بیت‌بزجهاننی تتره‌ته طورغان‌ایدك.
اوّلی بز دنیاغه حاکم ایدك، سلطان ایدك.
ایندی ـ بر عبدالحمیدنك کیفینه بزباش ئیدك.

٦

بزنی مه‌نگو ئوز آرا صوغشب الوغ قان توکمه‌دك
بزنی خائنلر جانن آهلانمادق، کیمستمه‌دك.
بزنی پیغمبر روحن رنجتمه‌دك، ئەرنتمه‌دك.

٧

سوْرتمه‌دك عاجز یتیملر کوزلرینك یاشلرن.
تاشقه اوْردق، بیرگه بەردك بز آلارنك باشلرن.
ناشلادق ایل ئوستینه ایلنك ئوزینك تاشلرن.

٨

آلدانب آلچاق، یاوز یاوروپا قورغان حیله‌که
ایلبزنك آبروین بز صاتدق آلتن ته‌نکه‌گه.
الله‌غه قارشی طوْروب بز تاشلر آتدق کعبه‌که.

٩

بز وطننی مال ایتوب صاتدق قارامی آهینه.
بز آنی قانغه باطردق - أولادینك قانینه.
یندی یوز برله‌ن بارور ز اللّه‌نك درگاهینه.

١٠

كه‌گه بیردك بز توروك تختن تاجن، ایركن، ییرن؟
اول ظالم سلطان ئوتردی كوركه‌م ایلنك كوب ایرن.
تحقیر ایتدی عمری اول بزنك بابالرن گورن.

١١

كور: شهیدلر ارواحی اینگه‌ن، اوچا ایلده بوگون.
باقگز اوتكه‌ن تاریخقه، ئه‌ی خلق اللّه ئوچون.
نیندی رسوایلق، خدایا! مه‌نگی غفلت. مه‌نگی توون.

١٢

بونچه، ظلمت، بونچه وحشت، هر ظالمگه باش بوگو.
ئوز آرا هردم نزاع، هردم نفاق! نی قان توكو!
بز تور كلرمی - توگامی؟ یا كه مدهش توشه‌ی بو؟

١٣

قایا باقساڭ - هرطرف یاته‌ن ودریا دریاقان.
نی جفایتلر: صوغشقاده طوغان برله‌ن طوفان.
آنده ظلمت، بونده غفلت، آنده اوط، بونده یلان.

١٤

عید قربانمی بو کۈن‌یا؟ بونی حال؟ نی کۈن، نی بو؟
کعبه‌نی یه‌ر و ئوچو‌نمی بونچه معصوم قان توکو؟
ملعون ابلیس خایقرا ـ بزدن کۈله، ملعون کۈلو!

١٥

آخرسی بز عمری قوللققه ظالملر قـ واینه
ـ تابشرلدق ... مه‌نگی بز محتاج کۈنه‌شنڭ نورینه.
بزنی تقدیر تاشلادی آخری جهنم یولینه.

١٦

آ، نی خورلقده عمر سۈردك تخته‌که باش ئیمیب.
اما آلداندق ده صوڭ! اچدك زهر بز سۈت دییب.
بز آداشدق، چیت ملل باسدی عزیز ایلنی کیلب.

١٧

چیت خلق بزنڭ فغانغه، آه اوروغه، باقمادی.
قلبیزنی چه‌ینه‌دی، ناموسیزنی تاپتادی.
بز یغلدق، آغلادق، های، بزگه هیچ تاڭ آتمادی.

١٨

کورکلی ایلنڭ سینه‌سن یاردی یاوز دشمان قولی.
نه‌ق صراط کوپری ایمش مسکین تورکلرنڭ یولی.
آه گناهلر آخری اوتکه‌رمه‌س صراطدن آرقای.

١٩

نیقدر معصوم قبرلرنی ظالملر آچدیلر،
اول قبرلرنگ تاشندن نیقدر قان ساچدیلر.
بو ظلملرنی کوروبده بیت تورکلر قاچدیلر.

٢٠

یه‌ملی ایلنی وحشی دشمانلر تموغده یاقدیلر.
یاقدیلر، کویدردیلر، زندان اچیغه آتدیلر.
شونده‌ده شانلی تورکلر قورقدیلرده قاچدیلر.

٢١

بور زالت ـ بز تورکلرکه یاقشقان اشمی، آه!
بز بغاوده! ئه‌الله بز قوللرمی؟ نیندی زور گناه!
نیک عبادتنی بولای کیمستدره‌سنگ، یا اله؟

٢٢

بی نهایت کوب ایدی بزنگ کونگللرده امید.
همه‌سن سوندردی لاکن مستبد عبدالحمید.
بو جهانغه کیلمه‌که‌نبزدر ابد آغلارغه بیت!

٢٣

ئه‌ی طوغان ایل! ئوتدی عمرنگ کورمیچه اصلا قویاش.
آقدی محزون کوزلرگدن مه‌نگو قایغار قانلی یاش.
مه‌نگو اولادنگ زهر اچدی، آشادی مه‌نگو تاش.

٢٤

ئەی طوفان ایل اوّلی سین نیندەی شوکتلو ایدڭ!
اما صوڭرە نیقەدر چیکدڭ عذاب، یاندڭ، کویدڭ.
ایندی ظالم شاهغەمی، عاجز قالب، سین باش ئیدڭ.

٢٥

ئەی عزیز ایل... کم عیبلی؟ قهریمی بو اللهنڭ؟
نیك بو غربتکه دوچار بولدڭ؟ قاراڭغی زندانڭ.
بارمی جانڭ، بارمی درمانڭ... قایا صوڭ قرآنڭ؟

١٦

ایشتەسزمی ای بهادرلر - شریف ایل اولادی!
زندان اچرە ایل ئولە بیت! بقدی حالی، امدادی.
ایشتەسزمی؟ - قالمدی آغلاب آنڭ صوڭ فریادی...

٢٧

ای غافل امت! کتو ملت! یوقوڭدان تیز اویان!
ظلمت اچرە جان بیرە بزنڭ عزیز کورکم وطن!
کردی استانبولغە دشمان... بودامی صوڭ بولدی شان!؟

٢٨

بتەدی شان. طوزدی امللر. قالمادی ذرە ایمان!
قالدی إلا عشرتندە مستبد مرتد خاقان!
قورقنچلی آن بو اثنا! انقراض بیت! یوق امان.

۲۹

کورکەم ایل حبس اچرە جانندن بو ساعت آیرولا.
آغای قارنلر. نوحەلر برلەن آنالر ساچ یولا.
کم قولبنە بو یتیم ملت، غافل ملت قالا؟

۳۰

ایزگی معبدار یانا!- قانلی قزل مدهش ضیا!
اشتیا شاهلق سوره، داوغە آسلغان اولیا.
ئەللە سین جلادمی بولدڭ یا خدایا، کبریا؟!

۳۱

الله، جلاد بولماسڭ - برنغره اور حاضر قەنی!
بیەرلب توشسون ظالملرنڭ بو مهلك زندانی!
محبوس ایل بولسن آزاد، کورسن منور دنیانی.

۳۲

شلتراب قراب قویولسن یەرگە بار زنجیرلاری.
نورلانسن قلبن، ترالسن شاد کونەشنڭ أنواری.
اجینە هم جیلسن مسکین اولادی - باری.

٣٢

بقسن استبدادا! تخت - تاج! مقهور اولسن ظلمتی!
یاشاسن امت - رسولنڭ ابرکلی عرفان آتی.
بالقوسن ایل؛ قوتلو بولسن یاملی شرق حریتی!

وطننڭ باغرینه دشمان طیادی حنجرینی،
یوق ایمش قورتاراجاق بخت قاراما درینی.
کمال.

سعید سونچەلەی.

١٩١٦ - ١٩١٨

-155243-

Национальная библиотека
имени Ахмет-Заки Валиди